

Ne Efendi Ne de Kul

Bao Jingyan

KONFÜÇYÜSCÜ AYDINLAR DER Kİ: “Gök halkı doğurdu ve sonra halkın sorumluluğunu yöneticilere devretti.” Ama Yüce Gök nasıl böyle bir şey söylemiş olabilir? İlgili taraflar kendilerine bunu bahane ediyor olmasınlar? İşin aslı şudur ki, güçlüler zayıfları ezdi ve zayıflar onlara boyun eğdi; kurnazlar safları oyuna getirdi ve saflar onlara hizmet etti. İtaat olduğu için efendi ve kul ilişkisi doğdu, zira kölelik yüzünden, güçsüz halk kontrol altında tutulabildi. Bu nedenle kölelik ve hakimiyet, güçlü ile zayıf arasındaki mücadelenin ve kurnaz ile saf arasındaki zıtlığın sonucudur, Mavi Gögün bununla hiç ilgisi yok.

Dünyanın ilk farklılaşmamış halinde olduğu zamanlarda, İsimsiz’di (wu-ming, yani Tao) değerli olan ve tüm yaratıklar mutluluğu kendilerini gerçekleştirmekte bulmaktaydı. Artık, tarçın ağacının kabuğu soyulduğunda ya da vernik ağacı kesildiğinde, bu, o ağacın isteğiyle yapılmamakta; sülünün tüyleri yolundığında ya da yalıçapkıninkiler koparıldığında, bu, o kuşun arzusuyla olmamakta. Gem vurulmak ya da dizginlenmek atın doğasıyla uyumlu değil; boyunduruk altına sokulup yük taşımaktan haz almaz öküz. Kurnazlığın kökeni şeylerin gerçek doğasına karşı çıkan güç kullanımında yatmaktadır, yaratıklara zarar vermenin asıl nedeni ise beyhude süsler sağlamaktır. Bu yüzden, anlamsız süsler

temin etmek için gökyüzünün kuşlarını yakalamak, burunlarda, delik olmaması gereken yerlere delikler açmak, doğa onların özgür olmasını isterken, hayvanların ayağına zincir vurmak, hepsi hayatını zarar görmeden sürdürmek için doğmuş olan bu sayısız yaratığın kaderiyle uyumlu değil. Ve böylece halk, iktidardakiler beslenebilsin diye, çalışmak zorunda kalmakta ve üstleri dolgun maaşların tadını çıkarırken, onlar korkunç bir yoksulluğa indirgenmektedir.

Ölümden sonraki hayatın sonsuz saadetini sürmek her şeyiyle çok iyidir, ama ölmemiş olmak buna peşinen tercih edilir; ve görevinden istifa edip ayrıldığından feragat ederek, dürüstlük adına boş bir şöhrat edinmektense, istifa edecek bir işin olmaması daha yeğdir. Sadakat ve erdemlilik imparatorlukta isyan patlak verdiğinde görülür sadece, evlâdın itaati ve ana baba sevgisi sadece akrabalar arasında uyuşmazlık olduğunda gözler önüne serilir.

En eski zamanlarda, ne efendi vardı ne de kullar, içme suyu için kuyular açılır, yiyecek için tarlalar sürülürdü. İş, gün doğumda başlar, gün batımında sona ererdi; herkes özgür ve rahattı, ne birbirleriyle rekabet eder, ne de birbirleri arkasından dolap çevirirlerdi ve hiç kimse ne aşağılanırdı ne de yüceltilirdi. Çorak topraklarda ne bir patika ne de yol, su yollarında ne bir kayık ne de bir köprü vardı. Kara

ya da su yolu üzerinden hiçbir iletişim aracı olmadığı için, insanlar birbirlerinin malını mülkünü gasp etmezdi; bir ordu oluşturulamazdı ve dolayısıyla insanlar bir diğerine saldırmadılar. Yuvaların yerini arayıp bulmak için yukarılara tırmanan ya da deren suları kalburdan geçirmek için suya atlayan hiç kimse olmadığından, kuşkusuz, zümrüd-ü anka evlerin saçak altlarında yuvalanı, bahçelerdeki su birikintilerinde ejderhalar oynayırdı. Açgözlü kaplanın üzerinde yürünebilir, zehirli yılanla elle dokunulabilirdi. İnsanlar, su yolları inşa etmeden, bataklıklar boyunca sığ sularda ilerleyebilir, tilki ya da yabani tavşandan ürkmeksizin ormanlık araziye girebilirdi. Henüz hiç kimse güç kazanmayı ya da çıkar peşinde koşmayı düşünmediğinden, ne bir uğursuzluk ne de isyan cereyan ederdi; mızrak ve kalkan kullanımında olmadığından, kale hendeği ya da siper yapmak gerekmezdi. Tüm yaratıklar birlikte, mistik bir birlik içinde yaşar, hepsi Yol'da (Tao) birbirine karışıp birleşirdi. Veba ya da salgın hastalık onları yoklamadığından, ömürlerinin tadını çıkarır ve doğal yollardan ölürlerdi. Kalpleri temizdi, kurnazlıktan bihaberdi. Bereketli besin erzaklarının tadına bakar, mide-leri dolu gezinirlerdi. Konuşmaları cıfcaflı, hareketleri şatafatlı değildi. Hal böyleyken, insanların zenginliğini yağmalayacak bir mal mülk birikimi ya da onları yakalayıp tuzığa düşürecek ağır cezalar ola-

bilir miydi? Bu çağ çöküşe geçtiğinde, bilgi ve kurnazlık kullanılmaya başlandı. Yol ve onun Erdemi (Tao te) bozulmaya başladığında, bir hiyerarşi tesis edildi. Yükselme ve düşme, kâr ve zarar için âdet hükmünde düzenlemeler hızla türedi, [üst tabakanın taktığı] kuşak ve kurban başlığı, imparatorluk mavisi ve sarısı gibi merasim elbiseleri [Gökyüzüne ve Yeryüzüne ibadet etmek için giyilen kaftanlar] inceden inceye işlendi. Kırmızı ile yeşile boyanmış direk ve kirişlerle birlikte, yeryüzündeki binalar ve ağaçlar göğe kadar yükseldi. Kıymetli taşlar aranırken dağlar alt üst edildi, inci aramak için derinlere dalındı; ama bir araya getirdikleri bu değerli taş koleksiyonu ne kadar büyük olursa olsun, onların kaprislerini tatmin etmeye yetmeyeceğinden, tamamen altından bir dağ masraflarını karşılamakta yetersiz kalacağından, insanlar ahlaksızlığa ve kötülüğe gömülerek, Büyük Başlangıç'ın temel ilkelerine karşı geldiler. Atalarının yolundan her gün biraz daha uzaklaşıp, insanın ilk sadeliğine sırtlarını gittikçe daha çok döndüler. “Kodaman”ı göreve getirdiklerinden, sıradan insanlar şöhret için çabaladı ve maddi servete değer verildiğinden, hırsızlar ve soyguncular türedi. Çekici eşyaların görüntüsü katışıksız ve dürüst kalpleri baştan çıkardı, keyfi güç gösterisi ve kazanç sevgisi soyguna giden yolu açtı. Sivri ve keskin uçlarla silahlar yaptılar, ve bunun ardından gaspların ve saldırı

eylemlerinin sonu gelmedi. Tek korkuları tatar yayı yeterince güçlü, kalkanlar yeterince sağlam, mızraklar yeterince keskin ve savunma yeterince güvenilir olmazsa diyeydi. Ama başlangıçtan beri baskı ve şiddet olmasaydı eğer tüm bunlardan kurtulunabilirdi.

Bunun için “Kim kusursuz yeşim taşı bozmadan âsa yapabilir?” derler. “Yol ve yolun Erdemi bozulmadan, diğerkâmlık ve erdemlilik (jen ve i) nasıl övülebilir?” Chieh ve Chou gibi tiranlar, insanları yakarak öldürmeye, danışmanlarını kılıçtan geçirmeye, derebeylerini parça parça etmeye, baronları doğramaya, insanların kalplerini çıkarıp kemiklerini kırmaya, yakmak ve şişe geçirmek suretiyle işkenceye başvurup, gaddarca cürümlerini en aşırıya vardırabilmiş olsa da, yaradılışları ne kadar zalim olursa olsun, sıradan halkın saflarında kalmak zorunda kalmış olsalardı, böyle şeyleri nasıl yapabilirlerdi? Zalimliklerine ve ihtiraslarına yol verip tüm imparatorluğu boğazladıysalar eğer, bunun nedeni, yöneticiler olarak, canlarının istediğini yapabilmiş olmalarıdır. Efendi ve kul arasındaki ilişki tesis edilir edilmez, kalpler günden güne uğursuz amaçlarla dolar, çamur ve toz içinde, somurtarak, zorla çalıştırılan kelepçeli suçlular asi düşüncelerle dolup taşana kadar, atalarından kalma tapınağında kaygı ve korku ile titreyene kadar Hükümdar ve yoksulluğunun ve ıstırabının ortasında isyanla köpürmeye başlayana

kadar halk. Kanun ve düzen aracılığıyla onları isyan etmekten alıkoymaya ya da ceza ve eziyet vasıtasıyla kontrol altına almaya çalışmak, taşkın bir nehre bir avuç toprak parçasıyla set çekmeye ya da taşkını bir tek parmakla bastırmak için çalışmaya benzer.

Anarşist Kütüphane

Bao Jingyan
Ne Efendi Ne de Kul
300

20.07.2022 tarihinde şuradan alındı: itaatsiz.org
İngilizce Aslı: Neither Lord Nor Subject

tr.anarchistlibraries.net